

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Όλα είναι θέμα Παιδείας

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Α

Α. Παπανδρέου 37
151 80 Μαρούσι

Πληροφορίες: Α. Κόππησης- Ρ. Γεωργακόπουλος

Τηλέφωνα : 210.34.43.605
: 210.34.42.243
FAX : 210.34.43.288
E-mail : spudonpe@yperepth.gr

Να διατηρηθεί μέχρι
Βαθμός ασφαλείας

Μαρούσι, 23 - 9 - 2009
Βαθμός Προτερ
Αριθ. Πρωτ.
Φ.1 Τ.Υ / 1073 / 117052 / Γ1

ΠΡΟΣ:

1. Περιφερειακούς Δ/ντές Π.Ε & Δ.Ε
(Έδρες τους)
2. Προϊσταμένους Επιστημονικής & Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Π.Ε
3. Σχολικούς Συμβούλους Π.Ε
(μέσω Δ/νσεων Π.Ε)
4. Δ/ντές Δ/νσεων Π.Ε & Προϊσταμένους Γραφείων Π.Ε της χώρας
(Έδρες τους)
5. Δ/ντές Δημοτικών Σχολείων
(μέσω Δ/νσεων & Γραφείων Π.Ε)

ΚΟΙΝ:

1. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Μεσογείων 396
15 341 Αγία Παρασκευή
2. ΙΠΟΔΕ
Σούτσου 6
115 21 Αθήνα

ΘΕΜΑ: Προγράμματα για την ενεργό ένταξη Παλινοστούντων, Αλλοδαπών και Ρομά μαθητών στο Εκπαιδευτικό μας σύστημα

1. Εισαγωγή

Η ενεργός ένταξη των Παλινοστούντων, Αλλοδαπών και Ρομά μαθητών στην εκπαίδευση, αποτελεί προϋπόθεση για την ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία. Ο αριθμός των μαθητών αυτών έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας και απαιτούνται ειδικές, πρόσθετες δράσεις, βασισμένες στη διαπολιτισμική εκπαίδευση, για να τους στηρίξουμε μέσα στη σχολική μονάδα.

Στις ειδικές πρόσθετες δράσεις διαπολιτισμικής εκπαίδευσης δύνανται να εντάσσονται και μαθητές Ρομά.

Επισημαίνεται, ότι συχνά παρατηρείται το φαινόμενο να ονομάζονται τα τμήματα για τους μαθητές που ανήκουν στις προαναφερόμενες ομάδες, ως «τμήματα ένταξης» ή «προπαρασκευαστικά» (π.χ. για τα τμήματα όπου φοιτούν μαθητές Ρομά). Οι όροι που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την ονομασία των τάξεων στις οποίες φοιτούν μαθητές αλλοδαποί, παλιννοστούντες και Ρομά είναι «Τάξεις Υποδοχής» και «Φροντιστηριακά Τμήματα». Ο τρόπος λειτουργίας των Τάξεων Υποδοχής και των Φροντιστηριακών Τμημάτων για τις παραπάνω ομάδες μαθητών ορίζεται από τη σχετική νομοθεσία, καθώς και από την παρούσα εγκύκλιο.

1. Θεσμοί Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

Η Διαπολιτισμική Εκπαίδευση παρέχεται στα σχολεία με τους εξής θεσμούς:

- *Τάξεις Υποδοχής I και II*
- *Φροντιστηριακά Τμήματα*

Το σχήμα αυτό επιτρέπει στο Σύλλογο διδασκόντων κάθε σχολικής μονάδας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης να παράσχει πρόσθετη υποστήριξη στους ανωτέρω μαθητές, αφού σταθμίσει τις πραγματικές εκπαιδευτικές τους ανάγκες.

Επιπροσθέτως, προτείνεται να γίνει προσπάθεια ούτως ώστε τα σχολεία εκείνα στα οποία ο αριθμός των μαθητών αυτών υπερβαίνει το 50% να λειτουργήσουν από την επόμενη σχολική χρονιά ως ολοήμερα.

2. Τάξεις Υποδοχής I και II

A. Το πρόγραμμα των Τάξεων Υποδοχής βασίζεται σε δυο κύκλους. Οι μαθητές εγγράφονται στις κανονικές τάξεις του σχολείου, ενώ παράλληλα τους παρέχεται γλωσσική υποστήριξη στις Τάξεις Υποδοχής, οι οποίες *λειτουργούν ως παράλληλες τάξεις* με σκοπό να βοηθήσουν αυτούς τους μαθητές να προσαρμοστούν και να ενταχθούν πλήρως στις κανονικές τάξεις, στις οποίες είναι εγγεγραμμένοι, σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Στις Τάξεις Υποδοχής I εντάσσονται μαθητές με *ελάχιστη ή μηδενική γνώση της ελληνικής γλώσσας*. Εκεί ακολουθείται εντατικό πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής, με σκοπό την πλήρη ένταξη των μαθητών στην κανονική τάξη στην οποία είναι εγγεγραμμένοι. Οι μαθητές παρακολουθούν και κάποια μαθήματα στην κανονική τους τάξη, όπως:

- Φυσική Αγωγή,
- Εικαστικά,
- Μουσική Αγωγή,
- Ξένη Γλώσσα,
- άλλο μάθημα σύμφωνα με απόφαση του συλλόγου διδασκόντων, σε συνεργασία με το Σχολικό Σύμβουλο.

Κριτήριο για την παρακολούθηση των μαθημάτων στην κανονική τάξη είναι κατά πόσον οι μαθητές έχουν την ικανότητα να παρακολουθήσουν αυτά τα μαθήματα.

Στις Τάξεις Υποδοχής II, εντάσσονται μαθητές με μέτριο επίπεδο ελληνομάθειας, το οποίο δύναται να τους δημιουργεί μαθησιακές δυσκολίες. Οι μαθητές αυτοί παρακολουθούν τα μαθήματα στις κανονικές τάξεις, αλλά παράλληλα υποστηρίζονται με γλωσσική διδασκαλία εκτός της κανονικής τάξης. Ο Σύλλογος διδασκόντων σε συνεργασία με το Σχολικό Σύμβουλο καθορίζουν τις διδακτικές ώρες κατά τις οποίες οι μαθητές θα υποστηρίζονται γλωσσικά εκτός των κανονικών τους τάξεων, στις τάξεις υποδοχής, σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες τους. Σε κάθε περίπτωση, το πρόγραμμα της Τάξης Υποδοχής II, διέπεται από τη λογική του να παρακολουθεί ο μαθητής περισσότερες διδακτικές ώρες στην κανονική του τάξη, ώστε να ενταχθεί πλήρως σε αυτήν το ταχύτερο δυνατόν.

B. Για τη φοίτηση των μαθητών στις Τάξεις Υποδοχής απαιτούνται:

α. Διαπιστωτικά τεστ (με πρότυπο το αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΠΘ τεστ www.ypepth.gr-Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση- Διεύθυνση Α΄θμιας- Νέα-Ανακοινώσεις) με τα οποία ανιχνεύεται:

- το επίπεδο ελληνομάθειας του μαθητή, ώστε να ενταχθεί είτε στην Τάξη Υποδοχής I είτε στην τάξη Υποδοχής II.
- η δυνατότητα του μαθητή να παρακολουθεί το πρόγραμμα των Τάξεων Υποδοχής.

β. Δήλωση του γονέα ότι επιθυμεί να παρακολουθήσει το παιδί του την Τάξη Υποδοχής.

Τα διαπιστωτικά test προτείνεται να γίνονται την πρώτη ή η δεύτερη εβδομάδα των μηνών Οκτωβρίου, Φεβρουαρίου και Ιουνίου. Η έξοδος του μαθητή από το πρόγραμμα των Τάξεων Υποδοχής και η πλήρης ενσωμάτωσή του στην κανονική του τάξη δύναται να γίνει και με κατατακτήριες εξετάσεις, εκτός του διαπιστωτικού test. Η πράξη του Συλλόγου διδασκόντων με τα απαραίτητα δικαιολογητικά (διαπιστωτικό test και δηλώσεις γονέων) υποβάλλονται στον οικείο Σχολικό Σύμβουλο ο οποίος σε συνεργασία με το Διευθυντή Εκπαίδευσης προτείνουν τη λειτουργία των Τάξεων Υποδοχής.

Γ. Ο μικρότερος αριθμός μαθητών με τον οποίο δημιουργείται Τάξη Υποδοχής είναι 9 και ο μεγαλύτερος 17. Στην περίπτωση που ο αριθμός των μαθητών είναι κάτω από 9, η γλωσσική και μαθησιακή στήριξή τους γίνεται εντός της κανονικής τάξης. Στην περίπτωση που ο αριθμός μαθητών είναι πάνω από 17, δημιουργείται επιπλέον Τάξη Υποδοχής. Για οποιοδήποτε ζήτημα προκύψει, σχετικά με τη δημιουργία των ΤΥ και τη φοίτηση των μαθητών ενημερώνεται ο Σχολικός Σύμβουλος στον οποίο υπάγεται η σχολική μονάδα.

Σε περίπτωση που σε γειτονικά σχολεία υπάρχουν μαθητές που έχουν την ανάγκη να φοιτήσουν σε Τάξεις Υποδοχής, μπορούν να μεταγραφούν με τη σύμφωνη γνώμη των γονέων τους, των Δ/ντών των Σχολείων και των Σχολικών Συμβούλων και με απόφαση του Δ/ντή Εκπ/σης ή του Προϊσταμένου Γραφείου Π.Ε σε ένα Σχολείο στο οποίο τηρούνται οι προϋποθέσεις, ώστε να είναι δυνατή η ίδρυση Τάξης Υποδοχής.

Δ. Το μέγιστο χρονικό όριο παραμονής μαθητή στην Τάξη Υποδοχής Ι είναι ένα έτος, ενώ στην Τάξη Υποδοχής ΙΙ δύο έτη (ΜΟΝΟΝ σε εξαιρετικές περιπτώσεις επεκτείνεται στα τρία έτη). Μαθητές που έχουν ενταχθεί από τις Γ. Υ. στην κανονική τάξη ή έχουν ολοκληρώσει τη διετή (ή τριετή) φοίτηση στις Τάξεις Υποδοχής, δεν μπορούν να επιστρέψουν σε Τάξεις Υποδοχής. Η περαιτέρω στήριξή τους γλωσσικά και μαθησιακά μπορεί να γίνει στα Φροντιστηριακά Τμήματα.

Ε. Σε περίπτωση αδυναμίας δημιουργίας Τάξης Υποδοχής λόγω έλλειψης διδακτικού προσωπικού ή ανεπάρκειας της υλικοτεχνικής υποδομής της σχολικής μονάδας, ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας υποβάλλει έκθεση στο Σχολικό Σύμβουλο στην οποία επεξηγεί τους λόγους που δεν επιτρέπουν την εφαρμογή του συγκεκριμένου προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για δημιουργία Τάξεων Υποδοχής, είτε από τους Διευθυντές των σχολείων είτε από τους αρμοδίους Σχολικούς Συμβούλους, εφόσον τους γνωστοποιηθεί το πρόβλημα μέσω των εκθέσεων. Επισημαίνεται ότι δεν επιτρέπεται η στέγαση της Τάξης Υποδοχής σε χώρο εκτός της σχολικής μονάδας.

4. Φροντιστηριακά Τμήματα

Α. Το πρόγραμμα των Φροντιστηριακών Τμημάτων παρακολουθείται από μαθητές οι οποίοι είτε δε φοίτησαν σε Τάξεις Υποδοχής και αντιμετωπίζουν γλωσσικές δυσκολίες, είτε φοίτησαν σε Τάξη Υποδοχής, αλλά εξακολουθούν να δυσκολεύονται γλωσσικά στην κανονική τάξη. Στα Φροντιστηριακά Τμήματα τους παρέχεται πρόσθετη διδακτική βοήθεια, εκτός του διδακτικού ωραρίου.

Β. Φροντιστηριακό Τμήμα δημιουργείται με ελάχιστο αριθμό τους τρεις (3) μαθητές και με μέγιστο τους οκτώ (8). Στην περίπτωση που οι μαθητές είναι περισσότεροι από οκτώ (8), δημιουργείται επιπλέον Φροντιστηριακό Τμήμα. Μαθητές ευρύτερων περιοχών μπορούν να εγγράφονται στο ίδιο Σχολείο με τη σύμφωνη γνώμη των γονέων τους, των Διευθυντών των σχολείων και των Σχολικών Συμβούλων και με απόφαση των Διευθυντών Εκπαίδευσης και των Προϊσταμένων Γραφείων, ώστε να εξασφαλίζεται ικανός αριθμός μαθητών για την ίδρυση Φροντιστηριακού Τμήματος.

Γ. Τα Φροντιστηριακά Τμήματα λειτουργούν έως 10 ώρες/εβδομάδα. Διδάσκεται το μάθημα της Νεοελληνικής γλώσσας, καθώς και όποια άλλα μαθήματα κρίνει ο σύλλογος διδασκόντων, σε συνεργασία με το Σχολικό Σύμβουλο. Η κατανομή των ωρών διδασκαλίας κατά μάθημα, οι ώρες λειτουργίας του Φροντιστηριακού Τμήματος και η χρήση διδακτικού υλικού καθορίζονται από το Σχολικό Σύμβουλο σε συνεργασία με το σύλλογο διδασκόντων και το δάσκαλο του τμήματος.

Δ. Για τη λειτουργία των Φροντιστηριακών Τμημάτων απαιτείται απόφαση του Συλλόγου διδασκόντων, ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή της σχολικής μονάδας.

Στην απόφαση του Συλλόγου διδασκόντων αναφέρονται:

α. Τα ονόματα των μαθητών που θα παρακολουθήσουν τα Φροντιστηριακά Τμήματα

β. Τα ονόματα των εκπαιδευτικών που θα διδάξουν σε αυτά.

γ. Το εβδομαδιαίο Ωρολόγιο πρόγραμμα.

Τα παραπάνω υποβάλλονται στον οικείο Σχολικό Σύμβουλο .

5. Εποπτεία- παιδαγωγική καθοδήγηση

A. Ο Σχολικός Σύμβουλος έχει την ευθύνη της επιστημονικής και παιδαγωγικής καθοδήγησης των εκπαιδευτικών που διδάσκουν στις Τάξεις Υποδοχής και στα Φροντιστηριακά Τμήματα, καθώς και της σύνταξης και εφαρμογής των προγραμμάτων διδασκαλίας, σε συνεργασία πάντοτε με το διδακτικό προσωπικό.

B. Την ευθύνη για την τήρηση του ωραρίου λειτουργίας των Τάξεων Υποδοχής και των Φροντιστηριακών Τμημάτων έχουν ο Δ/ντής της σχολικής μονάδας και ο οικείος Προϊστάμενος Γραφείου.

Γ. Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν σε Τάξεις Υποδοχής και Φροντιστηριακά Τμήματα υποβάλλουν στο τέλος κάθε τριμήνου έκθεση, στην οποία αναφέρουν τα προβλήματα που έχουν διαπιστώσει, την πρόοδο των μαθητών και ό,τι άλλο αφορά στη λειτουργία του τμήματος.

6. Λειτουργία των Τάξεων Υποδοχής I και II και των Φροντιστηριακών Τμημάτων

Οι προτάσεις των Σχολικών Συμβούλων για την λειτουργία Τάξεων Υποδοχής και Φροντιστηριακών Τμημάτων υποβάλλονται για έγκριση στον Περιφερειακό Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Παρακαλούνται οι Σχολικοί Σύμβουλοι σε συνεργασία με τους Διευθυντές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να λειτουργήσουν έγκαιρα, **μέχρι 15 Οκτωβρίου 2009**, οι Τάξεις Υποδοχής και τα Φροντιστηριακά Τμήματα.

Οι Σχολικοί Σύμβουλοι μετά τη λειτουργία των Τάξεων Υποδοχής/Φροντιστηριακών Τμημάτων πραγματοποιούν παιδαγωγικές συναντήσεις και επιμορφωτικά σεμινάρια με σκοπό την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που θα κληθούν να εφαρμόσουν προγράμματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, καθώς και την παρουσίαση του διδακτικού υλικού στήριξης.

Οι παιδαγωγικές συναντήσεις με την αντίστοιχη θεματολογία κοινοποιούνται και στον Προϊστάμενο Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης της αντίστοιχης Περιφερειακής Διεύθυνσης.

Στο τέλος του διδακτικού έτους οι διευθυντές των σχολείων υποβάλλουν εκθέσεις στο Σχολικό Σύμβουλο, τις οποίες συντάσσουν οι εκπαιδευτικοί που εφήρμοσαν τα προγράμματα. Οι Σχολικοί Σύμβουλοι αποδελτιώνουν, κωδικοποιούν τα προβλήματα και τις προτάσεις και υποβάλλουν συνοπτική έκθεση στο ΥΠ.Ε.Π.Θ. και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Για την καταγραφή και παρακολούθηση των Τάξεων Υποδοχής και των Φροντιστηριακών Τμημάτων παρακαλούνται οι Δ/ντές Εκπ/σης να υποβάλουν στη Δ/νση Σπουδών Π.Ε του ΥΠΕΠΘ μέχρι 1 Δεκεμβρίου 2009 συμπληρωμένο το συνημμένο συγκεντρωτικό πίνακα (2).

Συν.:2πίνακες

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
4. Γραφείο κ. Ειδικού Γραμματέα
Ενιαίου Διοικητικού τομέα ΠΕ και ΔΕ
5. Γραφείο κ. Ειδικού Γραμματέα Παιδείας
Ομογενών και Διαπολιτισμικής
Εκπαίδευσης
6. Δ/νση Σπουδών Π.Ε

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΠΤΣΗΣ